

Aan:
de voorzitter en leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 7 december 2006
Ons kenmerk 49/5.10/2006014319
Behandeld door de heer R. van Veen (0592) 36 58 93
Onderwerp: Reserve grondwaterheffing 2007

Geachte voorzitter/leden,

In deze brief wordt u geïnformeerd over de hoogte van de grondwaterheffing vanaf 1 januari 2007 en het verloop van de Reserve grondwaterheffing in de daaropvolgende jaren.

In een eerdere brief als reactie op het advies van de Commissie Reserves en Voorzieningen over het rapport Besparen op reserves heeft ons college aangegeven te zullen bezien of de Reserve grondwaterheffing kan worden verlaagd. Daarbij zal ook worden gekeken naar extra uitgaven die zijn voorzien in verband met nieuwe ontwikkelingen op het gebied van het door de provincie gevoerde grondwaterbeheer.

Inmiddels is de kostenopzet Reserve grondwaterheffing 2007-2010 opgesteld (zie bijlage) waarin de ontwikkelingen zijn geschetst op het gebied van het grondwaterbeheer en de gevolgen daarvan voor de stand van de reserve. Aangegeven is dat de uitgaven met € 100.000,- zullen stijgen vanwege het automatiseren van het meetnet, extra meetinspanningen ten behoeve van de Kaderrichtlijn water en de Natura2000 en groot onderhoud van het grondwatermeetnet. In de notitie wordt ook ingegaan op de gewenste omvang van de reserve.

Recentelijk is door ons besloten in de komende jaren de reserve naar beneden bij te stellen en uit te gaan van een maximale reserve van € 150.000,-. Het in stand houden van een reserve is noodzakelijk omdat in een jaar dat de uitgaven achterblijven bij de inkomsten, het surplus aan middelen beschikbaar moet blijven voor de uitvoering van grondwatertaken (vastgelegd in de Grondwaterwet). Ook hebben wij besloten om in 2007 de heffing niet te verhogen.

Wij zien daarbij af van het indexeren van de heffing en zullen de extra uitgaven financieren vanuit de bestaande reserve.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

Bijlage(n):
ga.coll.

KOSTENOPZET RESERVE GRONDWATERHEFFING 2007-2010

1. INLEIDING

Op grond van het bepaalde in artikel 48 van de Grondwaterwet hebben provinciale staten bij wijze van provinciale belasting een heffing ingesteld op het onttrekken van grondwater. De heffing kan worden ingezet voor in de Grondwaterwet nader omschreven werkzaamheden, gericht op het beheer van het grondwater. In deze kostenopzet wordt aangegeven op welke wijze de heffing de komende 4 jaar zal worden ingezet en de invloed daarvan op de hoogte van de heffing en de stand van de reserve. De kostenopzet geeft daarbij uitvoering aan de besluitvorming van gedeputeerde staten over de nota Besparen op reserves?.

Overigens wordt met ingang van 2007 de registratie van meldingen van grondwateronttrekkingen en de behandeling van vergunningaanvragen tot 500.000 m³ gedelegeerd naar de waterschappen. Dit heeft geen gevolgen voor onze bevoegdheid tot het innen van de provinciale grondwaterheffing en voor de wijze waarop de grondwaterheffing wordt ingezet voor provinciale grondwatertaken.

2. RESERVE GRONDWATERHEFFING

2.1. Inzet van de Reserve grondwaterheffing

De bestedingsmogelijkheden van de grondwaterheffing zijn in de Grondwaterwet limitatief weergegeven. Binnen die grenzen wordt ook de grondwaterheffing in Drenthe ingezet. De grondwaterheffing is de afgelopen jaren op hoofdlijnen voor de volgende onderdelen ingezet.

- 40% voor actief grondwaterbeheer (projecten van derden gericht op waterbesparing, herstelmaatregelen, verdrogingsbestrijding en aanvulling grondwatervoorraad).
- 60% voor gegevensbeheer en onderzoek.

Het meefinancieren van maatregelen gericht op actief grondwaterbeheer is ingezet in 1998 en heeft geresulteerd in een groot aantal projecten. Maatregelen die op dit moment in aanmerking komen voor een bijdrage uit de Reserve grondwaterheffing zijn:

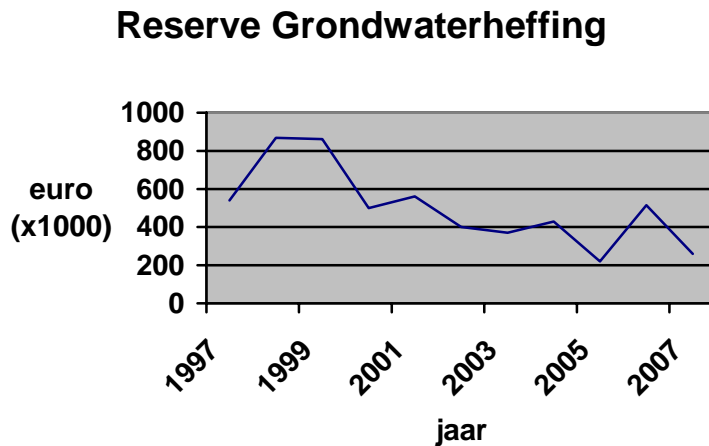
- projecten gericht op waterbesparing
- antiverdrogingsprojecten gerelateerd aan de waterwinning
- projecten gericht op de aanvulling van de grondwatervoorraad

Vanaf 1998 tot en met 2006 is er voor ongeveer € 1.300.000,- aan verplichtingen aangegaan die betrekking hebben op projecten gericht op waterbesparing. Voor antiverdrogingsmaatregelen is tot en met 2006 voor ongeveer € 855.000,- aan verplichtingen aangegaan. Voor maatregelen gericht op het aanvullen van de grondwatervoorraad, een categorie die in 2004 voor het eerst is benoemd, is het voor ongeveer € 250.000,- aan verplichtingen aangegaan. Het afgelopen jaar zijn bijdragen verleend aan de projecten Water4All, Waterbesparing industrie (DSM Schoonebeek) en 2 projecten op het gebied van stedelijk waterbeheer.

2.2. Ontwikkeling en omvang Reserve grondwaterheffing

De grondwaterheffing bedraagt € 1.025,- per 100 m³ onttrokken grondwater en wordt jaarlijks aangepast op basis van indexering. Het verloop van de reserve is in onderstaand figuur weergegeven.

Figuur 1. Verloop Reserve grondwaterheffing (stand begin 2006 relatief hoog vanwege om administratieve redenen niet kunnen opnemen van verplichting)

2.3. Gewenste omvang

Sinds de invoering van de grondwaterheffing (provinciale staten 30 oktober 1985) is een gewenste minimale stand van de reserve gehanteerd van omgerekend ongeveer € 450.000,-. Argument daarbij was dat in de Grondwaterwet is aangegeven dat bij een eventuele schade ten gevolge van het wijzigen van een vergunning dan wel een schade ten gevolge van grondwateronttrekking waarbij de veroorzaker moeilijk aanwijsbaar is, vergoeding kan plaatsvinden vanuit de reserve.

De afgelopen 20 jaar is het echter niet voorgekomen dat op die grond een beroep op de reserve is gedaan. Ook bij de andere provincies is een dergelijk verzoek nagenoeg nooit voorgekomen.

Vanuit dat oogpunt kan de gewenste stand van de reserve naar beneden worden bijgesteld. Mocht er alsnog schade optreden waarbij een vergoeding moet plaatsvinden, dan zal dekking worden gezocht in de algemene middelen.

Aangezien de uitgaven van jaar tot jaar fluctueren en de inkomsten stabiel zijn, zullen er jaren zijn waarin de uitgaven achter blijven bij de inkomsten. Die inkomsten moeten beschikbaar blijven voor de doelen die in de Grondwaterwet zijn omschreven. Het gaat daarbij om de taken die de provincie heeft op het gebied van grondwaterbeheer. Daarbij wordt uitgegaan van een maximale reserve van € 150.000,-.

3. ONTWIKKELINGEN IN HET GRONDWATERBEHEER (2007-1010)

Hierna worden de ontwikkelingen weergegeven die worden voorzien op het gebied van projectontwikkeling en gegevensbeheer en onderzoek. Dit zijn de 2 belangrijkste onderdelen binnen de uitgaven vanuit de Reserve grondwaterheffing. Op basis daarvan ontstaat inzicht in de provinciale inzet op het gebied van grondwaterbeheer in relatie tot de noodzakelijke hoogte van de heffing.

3.1. Projectontwikkeling

De beschikbare middelen bedragen op jaarbasis € 720.000,--. Hiervan wordt € 280.000,-- besteed aan het stimuleren van projecten van derden op het gebied van actief grondwaterbeheer. Een afname van de provinciale inzet op dat vlak wordt niet voorzien. Belangrijke argumenten daarbij zijn:

- er ligt nog een belangrijke opgave om de verdroging tegen te gaan en landelijke middelen zijn onvoldoende beschikbaar;
- aanvullende provinciale inzet binnen stedelijk gebied;
- aanvullende opgave ten aanzien van waterwinning in relatie tot effecten in Natura2000-gebieden.

3.2. Gegevensbeheer en onderzoek

Van de beschikbare middelen wordt op jaarbasis € 205.000,-- besteed aan gegevensbeheer en € 150.000,-- aan onderzoek. Het gaat daarbij om beheer en waarnemen bestaande meetnet en onderzoeken op het gebied van grondwater.

3.3. Nieuwe ontwikkelingen

Op het gebied van gegevensbeheer wordt een drietal ontwikkelingen voorzien die de komende jaren een aanvullende dekking vragen. Het gaat daarbij om het automatiseren van het primaire meetnet, het plaatsen van aanvullende meetlocaties en groot onderhoud van het bestaande meetnet.

3.3.1. Meetnet automatiseren (€ 40.000,--/jaar)

Het primaire grondwatermeetnet, bestaande uit zo'n 340 locaties wordt elke maand tweemaal handmatig waargenomen, deels door provinciaal personeel (186 locaties), deels door vrijwilligers en andere overheden.

Een alternatief voor de handmatig opname is het automatisch opnemen met drukopnemers. Hierbij behoeven de locaties nog maar drie keer in een jaar te worden bezocht.

Het geautomatiseerd waarnemen heeft de volgende voordelen:

- minder arbeidsintensief
- meer gegevens waargenomen (continue)
- minder kilometers om gegevens te verzamelen
- niet meer noodzakelijk om vrijwilligers en andere overheden in te schakelen (blijkt in de praktijk steeds lastiger te worden)
- uniforme kwaliteit waargenomen gegevens
- kostenbesparing op termijn (zie bijlage 1)

In de provincies Friesland, Groningen en Overijssel zijn of worden de meetnetten eveneens geautomatiseerd. Ook de waterschappen gaan steeds meer over op geautomatiseerde meetnetten. Ook in de provincie Drenthe is inmiddels een beperkt aantal lastig te bereiken locaties geautomatiseerd.

De totale kosten worden geraamd op ongeveer € 320.000,-- eenmalig. Aangezien die middelen niet beschikbaar zijn binnen de reserve, wordt een meer geleidelijke overgang voorgesteld. Met een extra jaarlijkse investering van € 40.000,-- kan het meetnet in 8 jaar worden geautomatiseerd.

3.3.2. Nieuwe meetlocaties (€ 15.000,--/jaar)

Vanwege verplichtingen vanuit de Kaderrichtlijn water, de Natura2000-wet en de landelijke verdrogingsdoelstelling wordt een extra inspanning voorzien op het gebied van grondwatermonitoring en rapportage. Inmiddels is een onderzoek naar aanvullende meetlocaties in Natura2000-gebieden nagevoerd.

In een volgende fase zullen de meetlocaties moeten worden ingericht en zullen afspraken moeten worden gemaakt over opname en rapportage. In totaal wordt een bedrag geraamd van € 15.000,- per jaar.

3.3.3. Groot onderhoud en verplaatsen meetpunten (€ 45.000,-/jaar)

Het primair meetnet is ontworpen in 1985. Inmiddels is duidelijk geworden dat de komende jaren groot onderhoud moet worden uitgevoerd en moet er een aantal meetpunten worden verplaatst. Met name het verplaatsen van meetpunten is een kostbare zaak. Uitgaande van 3 meetpunten per jaar bedraagt de totale investering € 45.000,-/jaar.

4. GEVOLGEN VOOR DE GRONDWATERHEFFING

4.1 Komend jaar (2007)

De uitgaven zullen met ongeveer € 100.000,- stijgen. De stand van de reserve zal daardoor teruglopen naar ongeveer € 160.000,-. Voor de daaropvolgende jaren ligt een verhoging van de heffing voor de hand.

4.2. Periode 2008-2010

Omdat de uitgaven structureel hoger zijn dan de inkomsten, zal op enig moment aanpassing van de heffing moeten plaatsvinden. Afhankelijk van de stand van de reserve zal dat in 2008 of 2009 moeten plaatsvinden. In onderstaande overzicht wordt het verloop van de reserve in de periode 2007-2010 weergegeven. Daarbij is geen rekening gehouden met indexering.

<i>Bedragen in €</i>	2007	2008	2009	2010
Verwachte stand reserve per 1 januari	260.000	160.000	60.000	-/- 40.000
Inkomsten (uit heffing)	720.000	720.000	720.000	720.000
Inkomsten (uit reserve)	100.000	100.000	100.000 (*)	100.000*
Uitgaven	820.000	820.000	820.000	820.000
Verwachte stand per 31 december	160.000	60.000	-/- 40.000	-/- 140.000

* Fictief bedrag, in rekenvoorbeeld is reserve uitgeput

De conclusie is dan ook dat indien de inkomsten en de uitgaven de komende jaren bovenstaand patroon zullen volgen, er in 2008 of 2009 maatregelen moeten worden getroffen. Met een verhoging van maximaal € 0,14 per 100 m³ grondwater zullen de inkomsten op enig moment weer in evenwicht komen met de uitgaven. Dat betekent voor een gezin met 2 kinderen een lastenstijging van ongeveer € 0,25 per jaar.

5. KOSTENOPZET 2007-2010 (OP JAARBASIS)

In de kostenopzet van 2007-2010 wordt een overzicht gegeven van de verwachte jaarlijkse opbrengsten van de grondwaterheffing en de voorziene uitgaven.

5.1. Inkomsten

De inkomsten bestaan uit de door de heffing opgebrachte gelden. De jaarlijkse onttrekking van grondwater bedraagt ongeveer 70 miljoen m³. De jaarlijkse inkomsten worden voor 2007 geraamd op € 720.000,--. De jaren daaropvolgend zullen de inkomsten gering stijgen vanwege de jaarlijkse indexering (statenbesluit 2002).

5.2. Uitgaven

De volgende uitgaven worden jaarlijks voorzien in de periode 2007-2010

A.	Actief grondwaterbeheer		€ 280.000,--
	A1. Maatregelen gericht op waterbesparing		
	A2. Herstelmaatregelen en ontwikkelingsmaatregelen		
	A3. Aanvulling grondwatervoorraad en stedelijk waterbeheer		
B.	Voor grondwaterbeheer noodzakelijke onderzoeken		- 455.000,--
	B1. Gegevensbeheer.	€ 205.000,--	
	B2. Onderzoek	€ 150.000,--	
	B3. Aanvullend gegevensbeheer (automatisering, nieuwe meetlocaties en groot onderhoud)	€ 100.000,--	
C.	Onderzoek en advies door commissie van deskundigen		- 10.000,--
D.	Bijhouden openbaar register		- 35.000,--
E.	Projectontwikkeling		- <u>40.000,--</u>
	Totaal		€ <u>820.000,--</u>

Kosteninschatting automatisering provinciale grondwaterkwantiteitsmeetnet

Huidige situatie

Handmatige opname van 186 locaties door 4 provinciale medewerkers tweemaal per maand (het totale provinciale meetnet bestaat uit 340 locaties, deels opgenomen door vrijwilligers en andere overheden).

186 locaties

Uurkosten	€ 62.120,--
Reiskosten	- 5.275,--
Verwerking gegevens	- 6.000,--
Totaal	<u>€ 73.395,--</u>

Daarnaast worden nog kosten gemaakt door derden (andere overheden en particulieren).

Gewenste situatie

Automatisering van het gehele meetnet (zowel de door de provincie opgenomen locaties als de overige locaties).

340 locaties

Uurkosten	€ 30.000,--
Reiskosten	- 2.000,--
Jaarlijkse investering	- 40.000,--
Totaal	<u>€ 72.000,--</u>